

فاصله گذاری آمریکا با اسرائیل

عباس سلیمي نمین | تحلیلگر مسائل سیاسی

در ارتباط با مذاکرات و برخی مواضع متناقض که دولت آمریکا در رسانه‌ها و مذاکرات اتخاذ می‌کند باید گفت نشانی از فاصله گرفتن از لابی صهیونیستی توسط دولت فعلی آمریکا وجود دارد. باید به یاد داشت در مورد ایران در گذشته امکان نداشت آمریکایی‌ها کاری صورت بدهند که در آن محوریت با صهیونیست‌ها نباشد. این اولین بار است که می‌بینیم آمریکایی‌ها اقدامی انجام می‌دهند که در آن نقش محوری ندارند. در حال حاضر مردم ایران بلکه در مورد حماس با حتی در مورد یمن دولت آمریکا اقدامی انجام داده که کاملاً بدون اطلاع رژیم صهیونی بوده است. اینها تحولی بزرگ است که بعد از مدت‌ها می‌بینیم واشنگتن با لحاظ منافع ملی و نه منافع صهیونیست‌ها تصمیم می‌گیرد. این اقدام‌ها طبیعتاً فشارهای جدی مواجهه خواهد شد و طبیعی است آمریکایی‌ها برای این که این فشار از اثری خود بردارند، موضعی اتخاذ می‌کنند که با آنچه در روزی میز مذاکرات می‌گویند متفاوت باشد. البته دولت ترامپ پایگاه ژاندریست دارد و گروهی راست افراطی این حکومت را به وجود آورده‌اند اما در عین حال در برخی مقاطع نمی‌توانند در برابر افکار عمومی مقاومت کنند. افکار عمومی در اروپا و آمریکا به شدت ضد صهیونیست شده و به همین دلیل باید هزینه بسیار بالایی را پرداخت کنند. صهیونیست‌ها در گذشته برای مظلوم‌نمایی سرمایه‌گذاری‌های گسترده‌ای تحت عنوان هولوکاست انجام دادند و پول‌های کلان برای فیلمسازی‌ها و ایجاد آثار هنری خرج کردند.

متن کامل

پول‌های کلان برای
ایلمسازی‌ها و ایجاد آثا
نری خرج کردند.

تتن کامل رادر
جام جم آنلاین» بخوانید

یادداشت

امير علي ابو الفتح | کارشناس روابط بين الملل

پیچیدگی مذاکرات ایران و آمریکا

بخشی از آنچه به‌عنوان نوسانات در مواضع آمریکایی‌ها در طول مذاکرات مشاهده می‌شود به این برمی‌گردد که مذاکره‌هستهای بسیار سخت و پیچیده است و بی‌اعتمادی، دشمنی، کینه و همه اینها جمع شده و خروج آمریکا از برجام و تحریم و تهدید دائم و واهمه آنها از ذخایر اورانیومی ایران و فویبایی که در مورد ساخت بمب اتم توسط کشورمان دارند از یک سو و از سوی دیگر بسیاری از بازیگران که غیر از آمریکا هستند و نقشی مخرب دارند سبب نوساناتی شده‌است. به‌طور مشخص اسرائیل از نفوذ بسیار بالایی در داخل ایران برخوردار است و دائم در مسیر یک توافق احتمالی سنگ‌اندازی می‌کند؛ بنابراین از همان ابتدا قابل پیش‌بینی بود که مذاکرات سختی در پیش باشد و مسیر، طولانی خواهیم داشت. در مذاکرات با این حد از پیچیدگی و عدم‌اعتماد طرفین به یکدیگر و بازی‌های مخرب و وقفه و نوسان و پس گرفتن مواضع قبلی در مواضع، طبیعی است که در دور چهارم، تیم آمریکایی بزرگ‌تر شده و هیأتی ۱۲ نفری را شامل می‌شد که نشان می‌دهد طرفین در حال تبادل نظر درباره موضوعات فنی و جزئیات پیچیده هستند و این که آمریکایی‌ها از زیان و پرتکافت در روز قبل صحبت از غنی‌سازی صفر کرده بودند که خط قرمز ایران است و مدعی شده بودند اگر چنین نشود، مذاکرات را خواهد خرد کرد اما همین که بعد از مذاکرات روز یکشنبه باز هم طرفین تلقی مثبتی از مذاکرات داشتند و تصمیم به ادامه دارند، نشان از این دارد که مواضع همدیگر را به اصطلاح چکش‌کاری کرده‌اند و به یک حد وسط رسیده‌اند. چنین روندی برای این نوع مذاکرات نیازمند صبر و حوصله است و گام‌ها ممکن است فقط گاهی نیم‌قدم رو به جلو باشد. در سطح انگیزه‌های سیاسی همیشه این سؤال در طرف ایرانی مطرح است که آیا مشخصاً ترامپ و کابینه‌اش از انگیزه کافی برای یک توافق برخوردار هستند، به‌گونه‌ای که به مسائل فنی ببنندیشند و مخالف اسرائیل را مذاکرات را مدیریت کنند. وقتی صحبت از انگیزه و نیت می‌شود، بسیاری در ایران این نگرانی را دارند که ترامپ فعلاً دستاوردهای مشخصی نداشته است

متن کامل

نیاز به مذاکره نداشته باشد.

متن کامل را در
جام جم آنلاین بخوانید

رسول قبادی
گروه سیاسی

مذاکرات غیرمستقیم ایران و آمریکا که از ۲۴ فروردین ۱۴۰۴ (۱۲ آوریل ۲۰۲۵) در مسقط، پایتخت عمان آغاز شد، یکی از پیچیده‌ترین پرونده‌های دیپلماتیک دهه اخیر است. این گفت‌وگوها پس از نامه دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا به ایران در ۱۷ اسفند ۱۴۰۳ (۷ مارس ۲۰۲۵) شکل گرفت و با هدف دستیابی به توافق هسته‌ای جدید پیش رفت. پیش از شروع دور اول مذاکرات، مواضع مقامات آمریکایی، از جمله دونالد ترامپ، استیو ویتگاف (فرستاده ویژه)، مایکل والترز (مشاور امنیت ملی)، جی‌دی ونس (معاون رئیس‌جمهور)، مارکو روبیو (وزیر امور خارجه) و بیت هگست (وزیر دفاع)، ترکیبی از تهدید نظامی، فشار اقتصادی و دیپلماتیک مشروط بود که با فشار اسرائیل و تدریج‌های داخلی آمریکا همراه شد. در مقابل، ایران با تأکید بر خطوط قرمز خود، حق غنی‌سازی، حفظ زیرساخت‌های هسته‌ای، رفع کامل تحریم‌ها و مواضعی غیرقابل مذاکره بودن برنامه موشکی و نفوذ منطقه‌ای موضوعی اساسی و ثابت اتخاذ کرد. در ادامه به سیر زمانی مواضع آمریکا و واکنش‌های ایران می‌پردازیم.

احیای فشار حداکثری

پس از بازگشت دونالد ترامپ به قدرت در ۱۲ بهمن ۱۴۰۳ (اول فوریه ۲۰۲۵)، او کارزار «فشار حداکثری» علیه ایران را با هدف «جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای» احیا و اعلام کرد. در ۱۵ بهمن ۱۴۰۳، پیت هگست، وزیر دفاع آمریکا کاغذی به فاکس نیوز اظهار داشت: «حمایت آمریکا از حوثی‌ها می‌تواند منجر به غرق‌شدن و کشته شدن همه گزینه‌ها، از جمله اقدام نظامی، روی میز است.» مایکل والترز، مشاور امنیت ملی، در ۲۰ بهمن ۱۴۰۳ شبکه سی‌ان‌ان تأکید کرد: «ایران باید برنامه هسته‌ای خود را کاملاً متوقف کند، وگرنه با پاسخ قاطع آمریکامواجه خواهد شد.» این مواضع رویکردی تهاجمی را پیش از هرگونه تلاش و گفت‌وگو نشان می‌داد. ایران این تهدیدات را «جنگ روانی» و «تلاش برای جنگ رضایت اسرائیل» خواند. اسماعیل بقایی، سخنگوی وزارت امور خارجه، در ۱۸ بهمن ۱۴۰۳ اظهار داشت: «برنامه هسته‌ای ایران صلح‌آمیز و تحت نظارت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA) است. تهدیدات آمریکا اراده ملت ایران را تضعیف نمی‌کند.» او افزود: «ایران حق پاسخ متقابل به هرگونه اقدام خصمانه را محفوظ می‌دارد.» علی شمسحانی، مشاور رهبر معظم انقلاب، در ۲۲ بهمن ۱۴۰۳ گفت: «ایران تحت فشار مذاکره نمی‌کند و حقوق خود را تماماً حفظ خواهد کرد.» ایران بر حق غنی‌سازی تحت معاهده منع گسترش تسلیحات هسته‌ای (NPT)، حفظ زیرساخت‌های هسته‌ای و رد هرگونه مذاکره درباره برنامه موشکی یا نفوذ منطقه‌ای تأکید کرد. بقایی در ۲۵ بهمن ۱۴۰۳ گفت: «ایران به عنوان قدرت منطقه‌ای، از منافع خود و متحدانش دفاع خواهد کرد.»

نامه ترامپ و پیشنهاد مذاکره

در ۱۷ اسفند ۱۴۰۳، دونالد ترامپ نامه‌ای به ایران نوشت و خواستار آغاز مذاکرات هسته‌ای شد. این نامه چرخش از تهدید به دیپلماسی بود. کارولین لویوت، سخنگوی کاخ سفید، در ۲۰ اسفند ۱۴۰۳ اعلام کرد: «هدف رئیس‌جمهور جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای است.» مارکو رابو، وزیر امور خارجه، در ۱۹ اسفند ۱۴۰۳ در گفت‌وگو با بلومبرگ اظهار داشت: «ایران باید برنامه هسته‌ای خود را متوقف کند و نیز سازی را به صفر برساند.» ایران با استقبال محتاطانه از نامه ترامپ، مذاکرات غیرمستقیم را پذیرفت اما تأکید کرد که گفت‌وگو باید «بدون پیش‌شرط» و براساس «احترام متقابل» باشد. علی شمخانی در ۲۲ اسفند ۱۴۰۳ اعلام کرد: «عباس عراقچی، وزیر امور خارجه، با اختیارات کامل به مذاکرات خواهد رفت. ایران از مذاکرات سازنده استقبال می‌کند اما تحت فشار یا تهدید مذاکره نمی‌کند.» عباس عراقچی نیز در ۲۵ اسفند ۱۴۰۳ گفت: «مذاکرات باید حقوق قانونی ایران را تضمین کند.» ایران بر رفع کامل تحریم‌های هسته‌ای، حفظ حق غنی‌سازی برای مصارف صلح‌آمیز و رد هرگونه دخالت در امور دفاعی و منطقه‌ای تأکید کرد. شمخانی در ۲۵ اسفند ۱۴۰۳ اظهار داشت: «برنامه هسته‌ای ایران صلح‌آمیز است و هیچ‌گاه تهدید نمی‌تواند حقوق ما را محدود کند.»

تشدید فشار اقتصادی و تهدیدات ترامپ

در ۸ فروردین ۱۴۰۴، ترامپ در شبکه اجتماعی Truth Social اعلام کرد: «ایران در خطر بزرگی قرار خواهد گرفت اگر مذاکرات به نتیجه نرسد.» او خواستار توقف کامل صادرات نفت ایران شد و تهدید کرد که کشورهای خریدار نفت ایران با تحریم‌های مضاعف مواجه خواهند شد. پیت هگست در ۱۵ فروردین ۱۴۰۴ بار دیگر ایران را به دلیل حمایت از حوثی‌ها تهدید کرد و گفت: «ما دقیقاً می‌دانیم ایران چه می‌کند و آماده پاسخ‌های فشار استیو وینفاک سکوت کرد که نشان دهنده نفوذ فزاینده روایت و رویه و تحریم‌های بیشتر برای ایران بود. ایران این تهدیدات را «تکرار سناریوهای شکست خورده» خواند. عباس عراقچی اظهار داشت: «تهدیدات آمریکایی می‌تواند ایران را از حقوق قانونی خود بازدارد. ما آماده مذاکره هستیم اما نه تحت فشار.» باقیی گفت: «تحریم‌های یکجانبه آمریکا غیرقانونی است و به بی‌اعتمادی در مذاکرات دامن می‌زند.» ایران بر همکاری با آژانس تأکید و ادعاهای آمریکا را رد کرد. ایران بر رفع کامل تحریم‌ها، حفظ حق غنی‌سازی و ادامه همکاری با آژانس تأکید کرد. عراقچی در ۲۰ فروردین ۱۴۰۴ گفت: «تحریم‌های شدید ایران را تضمین کند.»

بازی دوگانه آمریکا و اقتدار ایران

تقدار ایران

ست، والتز و ونس)،
دیپلماسی مشروط
چند مسأله بود.
غنی سازی صفر» بود
یک.
عملگراییه
ندرو بودند. و تکاف

مورد اعتماد ترامپ بود اما تحت فشار تندروها قرار داشت.

◀ فشار حداکثری: تهدیدات ترامپ و هگست برای تضعیف ایران بود اما نامه ترامپ نشان دهنده نیاز به دیپلماسی برای جلب حمایت داخلی و منطقه ای است.

◀ ایران با مواضع ثابت/حقوق قانونی، رد تهدیدات و اقتدار محتمله ای، نیت خصمانه آمریکا را خنثی کرد.

استقبال محتاطانه از دید مذاکرات، اعزام عراقچی و ورد مذاکرات مستقیم نشان دهنده هوشیاری بود.

مقابله ایران با تهدید و فریب

متندروهای آمریکایی، اراده ایران را متزلزل نکند. ایران با خطوط قرمز خود (غنی سازی، هم‌ها و رد دخالت در امور دفاعی) اقتدار نشان داد. پاسخ‌های شمعانی، عراقچی و ست. به همین دلیل می‌توان گفت مذاکرات غیرمستقیم در ۲۴ فروردین ۱۴۰۴ آزمونی برای

دور دوم مذاکرات: پیشرفت و تنش

دور دوم مذاکرات ۷ اردیبهشت ۱۴۰۴ در مسقط برگزار شد. آکسیوس مدعی شد که ایران پیشنهاد تأسیسات هسته‌ای مشترک با آمریکا یا عربستان را مطرح کرد. ویتکاف این پیشنهاد را «قابل بررسی» خواند اما ادعا کرد که اصرار بر حفظ تأسیسات ایران، مذاکرات را به خطر می‌اندازد. مارکو ریبویو و مایکل والتز با این پیشنهاد مخالفت کردند و خواستار «غنی‌سازی صفر» شدند. ترامپ ۱۱ اردیبهشت ۱۴۰۴ تهدید کرد: «کشورهای خریدار نفت ایران با تحریم‌های مضاعف مواجه خواهند شد.» عراقچی پیشنهاد تأسیسات مشترک با آمریکا را «نشانه انعطاف ایران» خواند اما گفت: «زیرساخت‌های هسته‌ای ایران برچیده نخواهد شد.» او افزود: «ایران آماده نظارت گسترده‌تره آژانس است اما حق غنی‌سازی غیرقابل مذاکره است.» پیشنهاد تأسیسات مشترک نشان‌دهنده تلاش ایران برای اعتمادسازی بدون عقب‌نشینی از خطوط قرمز بود. مخالفت ریبویو و والتز، فشار اسرائیل و تندروهای آمریکایی را نشان داد. تهدیدات هگست و ترامپ بخشی از استراتژی فشار حداکثری بود اما سکوت نسبی و ویتکاف انعطاف در مذاکرات را تقویت کرد. واکنش محتاطانه ایران و تأکید بر همکاری با آژانس، دیپلماسی هوشمندانه‌ای را نشان داد که با حمایت داخلی همراه بود.

دور اول مذاکرات: دیپلماسی محتاطانه

دور اول مذاکرات غیرمستقیم ۲۴ فروردین ۱۴۰۴ در مسقط با حضور استیو ویتکاف آغاز شد. کاخ سفید مذاکرات را «بسیار مثبت و سازنده» خواند. ویتکاف که فاقد تجربه دیپلماتیک بود، بر «اعتمادسازی» تأکید کرد اما مارکو رویو همان روز در فاکس نیوز خواستار «غنی‌سازی صفر» و «توقف کامل برنامه هسته‌ای ایران» شد؛ موضعی هم‌سو با فشارهای اسرائیل. دونالد ترامپ به آن بی‌سی گفت: «اگر ایران به توافق هسته‌ای جدید نرسد، بمباران خواهد شد.» کارولین لیویت، سخنگوی کاخ سفید نیز همان زمان تأکید کرد: «هدف جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای است و همه گزینه‌ها روی میز است.» سیدعباس عراقچی، وزیر خارجه ایران، مذاکرات را «مثبت و در فضای احترام متقابل» توصیف کرد و گفت: «گفت‌وگوها ادامه خواهد یافت.» او تأکید کرد که «حق غنی‌سازی غیرقابل مذاکره است» و «ایران تحت فشار مذاکره نمی‌کند.»

مواضع دوگانه آمریکا (دیپلماتی و ویتکاف و تهدیدات ترامپ و رویو) تلاشی برای امتیازگیری با فشار خارجی بود. اظهارات ترامپ و رویو تحت تأثیر تئیاها بود که خواستار توقف کامل برنامه هسته‌ای ایران است. ایران با استقبال محتاطانه و تأکید بر خطوط قرمز، اقتدار خود را حفظ کرد.

دور چهارم مذاکرات: روبه جلو و سخت

دور چهارم مذاکرات که قرار بود ۱۳ اردیبهشت ۱۴۰۴ در رم برگزار شود، به دلیل «جستجوی فنی» به تعویق افتاد و در نهایت ۲۱ اردیبهشت ۱۴۰۴ در مسقط برگزار شد. یک مقام آمریکایی ناشناس مذاکرات را «دلگرم‌کننده» خواند. سخنگوی وزارت خارجه ایران، اسماعیل بقایی از آن با تغییر «دستوار اما مفید» یاد کرد. وزیر خارجه کشورمان نیز گفت وگوهای غیرمستقیم تهران - واشنگتن را «رو به جلو» ارزیابی کرد. آکسیوس و آسوشیتدپرس هم به نقل از یک مقام آمریکایی گفتند: «ما از نتیجه امروز مذاکرات، دلگرم شده‌ایم و مشتاقانه منتظر نشست بعدی هستیم که در آینده نزدیک برگزار خواهد شد.» به گفته این مقام آمریکایی، این دور از مذاکرات حدود سه ساعت در مسقط، پایتخت عمان، به میزبانی مذاکرات است طول کشید.

نگاهی گذرا به مواضع آمریکا و ایران از ابتدای مذاکرات تا کنون

موضوع ایران	موضوع آمریکا	تاریخ (شمسی)
مذاکره مثبت، رد تهدید، غنی سازی غیرقابل مذاکره	مذاکرات مثبت، تهدید بمباران، غنی سازی صفر	۳۰-۲۴ فروردین ۱۴۰۴
انعطاف در میزان غنی سازی، رد تهدید، همکاری با آژانس	تأسیسات مشترک قابل بررسی، غنی سازی صفر، تحریم نفتی	۱۲-۷ اردیبهشت ۱۴۰۴
مذاکرات سازنده، رد تهدید، موشکی خارج از مذاکره	مذاکرات مثبت، تهدید	۳۰ فروردین-۶ اردیبهشت ۱۴۰۴
عزم برای توافق، محکومیت تحریم ها	تحریم نفتی، برچیده شدن تأسیسات، دیپلماسی	۱۸-۱۰ اردیبهشت ۱۴۰۴
پیشرفت نسبی، رد زیاده خواهی، تداوم غنی سازی	مذاکرات دلگرم کننده، تهدید	۱۸ اردیبهشت تاکنون

پرونده خبری «چام چم» از ۲۶ دور مذاکرات غیرمستقیم تهران - واشنگتن

منطق ایرانی تناقض آمریکایی